

# RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:  
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

## ACADEMIA TEOLOGICĂ

— 1934—1935. —

Academia noastră teologică și-a încheiat primul an din al doilea deceniu de activitate. An rodnic, foarte rodnic chiar, ca și toți ceilalți, atât în ce privește munca și viața în interiorul acestei instituții, cât și sub raportul manifestărilor în afară de obligațiile sălilor de curs.

Căci instituția aceasta, creată de spiritul prin excelență practic al P. S. Episcop Nicolae Ivan, din tot începutul și-a fixat obiectivul precis: *formarea unui cler potrivit cerințelor timpului de aspre frământări de tot felul, prin care trecem.* Or faptul acesta reclamă imperios, ca pe lângă cursurile și lucrările de seminar, ce se fac la diferitele studii, să se ia contact cât mai des cu realitățile mediului, în care vor trebui să lucreze studenții — viitori preoți.

De necesitatea aceasta s'a ținut cont totdeauna, și de aci folositoarea îngemănare a activității școlare cu cea extrașcolară, și iarăși de aci explicația faptului că profesorii și studenții Academiei noastre sunt atât de des menționați în coloanele presei românești.

În sălile de curs s'a muncit cu râvnă și de profesori și de studenți; cei dintâi pentru a împlini nu atât datoria cerută de regulamentele omenesti, ci de porunca Mântuitorului, iar cei din urmă pentru a-și câștiga cunoștințele, multe și variate, cerute astăzi unui adevărat păstor de suflete.

Dar anul încheiat își mai are semnificație și prin faptul, că la începutul lui, s'a sărbătorit cu amploarea bine meritată încheierea primului deceniu de existență și activitate a Academiei noastre. A fost zi de mare sărbătoare pentru întreaga Eparhie. Și cu acest sărbătoresc prilej Academia a publicat un volum festiv, cuprinzând întreg istoricul și viața instituției din acest deceniu, precum și o serie de serioase studii teologice, ieșite din peana profesorilor și

bine apreciate de întreaga noastră presă bisericească. E un volum, care pe drept cuvânt face cinste bisericii noastre. Cu acelaș sărbătoresc prilej, excelentul cor al studenților noștri a dat și un admirabil concert în marea Catedrală.

Profesorii, ca totdeauna, și în anul încheiat au publicat studii în diferite reviste și au ținut un număr bogat de conferințe, în Cluj, și în provincie, tratând probleme în strânsă legătură cu frământările sufletești ale societății de azi. Sub acest aspect, „F.O.R.”-ul, „Astra” etc., și-au primit din plin contribuția Academiei.

Și apoi în Cluj, aproape nu există manifestare de natură națională, culturală, fără să mai vorbim de cele de natură bisericească, la care să nu-și dea contribuția Academia noastră, prin profesorii și puternicul cor al studenților săi.

Se adaugă apoi dese descinderi în provincie, chiar 3-4 zile în șir, când pe lângă participarea activă a profesorilor și corului la săvârșirea serviciilor divine, se aranjează conferințe și concerte pentru popor, înviiorând pretutindeni viața religioasă și dragostea de neam și țară.

Sunt acestea momente de neuitată dulceață sufletească, și de o parte și de alta cum au fost d. p. zilele din luna Mai, petrecute pe valca Arieșului în ținutul vrednicului protopop V. Șpan, sau descinderea din Band.

Asemenea trebuie menționat, că „Cercul de studii” al studenților în teologie, a organizat și în anul acesta, în postul mare, o serie de conferințe, ținute de profesorii Academiei.

Bogată activitate a dezvoltat apoi și „Credința ortodoxă” soc. stud. teol., atât în interiorul ei, cât și în afară prin conferințe, concerte, șezători populare etc.

Dar anul încheiat i-a mai oferit Academiei un rar, foarte rar, prilej de bucurie. P. S. E-

piscop Nicolae Ivan, întemeietorul și neobositul ei animator de totdeauna cu sfatul și fapta reală, și-a sărbătorit opt decenii de viață, și peste o jumătate de veac de muncă trudnică și neîntreruptă în slujba Bisericii strămoșești și a neamului românesc. Profesori și studenți au participat cu sufletul plin de bucurie la acest sărbătoresc eveniment, contribuind și ei la dasfășurarea fastului solemnităților jubilare.

Cu încheierea anului curent de studii se dă Eparhiei un nou contingent de 22 de candidați de preoție. Avem îndreptățita nădejde că și acești tineri, bine pregătiți pentru apostolatul ce-i așteaptă, prin activitatea lor binecuvântată în via Domnului, vor spori prestigiul Bisericii ca

și cel al instituției, ce i-a pregătit.

Mulțumită deosebitei sollicitudini din partea P. Sf. Sale Episcopului, ca și din partea Ven. Consiliu Eparhial, Academia în anul acesta — dispunând de căminul propriu, amenajat cu tot confortul modern, și de sale de cursuri mai corespunzătoare în palatul Reședinței episcopale — a putut funcționa în condițiuni mai favorabile ca în trecut.

Cu prestigiu sporit și cu perspective din ce în ce mai îmbucurtoare, Academia noastră teologică, pășește cu pași siguri pe calea indicată de marele ei întemeietor și ctitor, cucerindu-și cu deosebit succes locul de cinste între instituțiile înalte din viața noastră culturală și națională.

## Sfințirea bisericii ort. din Călățele.

A doua zi de Rusalii a avut loc în comuna Călățele din județul Cluj, sfințirea bisericii române ortodoxe de acolo, biserică ridicată la stăruințele bătrânului paroh Cornel Condor, care bucurându-se de sprijinul autorităților și de concursul larg al dlui ministru Al. Lapedatu, a reușit să înalțe o biserică impunătoare, masivă, încăpătoare, ale cărei turnuri se înalță cu mândrie spre ceruri, ca 2 brațe pentru rugă către Atotputernicie, vor străjui asupra credinței strămoșești din Țara Moșilor.

Încă în zorii zilei satul s'a pregătit pentru marea sărbătoare și pentru primirea oaspeților. S'au adus din codri brazi tineri, cari au fost înfiți în lungul drumurilor, s'au înălțat patru porți de triumf, s'au împodobit casele cu mandle stegulețe tricolore și pretutindena au fost împănate ferestrele cu flori și crengi de munte.

Des de dimineață a început peregrinajul. Peste cinci mii de țărani în frunte cu intelectualii, cu preoții, notarii, învățătorii și primarii au participat la această sărbătoare marea, fetele și flăcăii în pitoreștile lor costume naționale, elevii de școli primare în haine de străjeri, șoimii cu costumul lor obișnuit și bătrânii cu plete cărunte cuprinși de emoție își ștergeau câte-o lacrimă cu mânica, mulțumind lui Dumnezeu că au a-

juns această zi de românească manifestare.

La orele 9<sup>1/2</sup> sosesc oaspeții dela Cluj. Într-o mașină este P. Sf. Sa Episcopul militar Dr. Ioan Stroia, care reprezintă pe P. Sf. Sa Episcopul Nicolae, însoțit de dnii: consilieri Dr. Seb. Stanca, senator și Dr. Ioan Vască, rectorul Academiei teologice din Cluj. În altă mașină sunt dnii Dr. Eugen Dunca, prefectul județului Cluj și consilier Laurențiu Curea.

La sărbătoare au mai participat satele Calata, Văleni, Mănăstireni, Bica, Bedeci, Dretea, Finciu, Buteni, Ciuleni, Baci, Mărgău, Scind, Rechițele, Frăsinet, Dăngău, Mărișel și altele.

### Primirea oaspeților.

Încă înainte de sosire, la 1 kilometru distanță de Călățele, au fost înalții oaspeți întâmpinați de un grup de 120 șoimi călări și gătiți în haine naționale în frunte cu dl Mihai Coldea, funcționar la poștă, care după câteva cuvinte-isvorâte din dragoste caldă românească, face semn călăreților să se posteze pe cele două margini ale șoselei și astfel însoțiți de ei înalții oaspeți ajung la capătul satului, unde se înalță cea dintâi poartă de triumf cu tradiționalul „Bine ați venit!”

Aici un public imens se des-coperă și din mii de piepturi isbucnesc frenetice urale. La coborârea din mașini a P. Sf. S. Episcopului și a dlui prefect al județului, câteva fete în port de munte, cântă din tulpice, iar dl primpretor Moldovan, în numele administrației, salută și urează bun sosit oaspeților, cari vin pe aceste plaiuri să contribuie la strălucirea sărbătorii de astăzi.

P. Sf. Sa Episcopul Stroia în cuvinte înălțătoare arată rostul sosirii aici, spunând că reprezintă pe P. Sf. Sa Episcopul Nicolae, care nu a putut participa la acest act sfânt, deși a dorit-o din tot sufletul.

P. Sf. Sa arată că a venit aici cu o mare bucurie în suflet, căci sfințirea unei biserici este un eveniment de mare importanță pentru întărirea credinței și a legii noastre strămoșești și românești. Îndeamnă atât pe intelectuali cât și poporul să fie stâlpi neclintiți ai credinței în Dumnezeu și să creadă în puterile de viață ale neamului românesc.

După aceasta câteva dșoare oferă dlui prefect Dr. Eugen Dunca un splendid buchet de garoafe albe, iar fetele de Moș cântă din nou din tulpice, despre care zic că sunt „trâmbițele lui Iancu“, și poporul nu mai conținește cu uralele.

Cea dintâi poartă de triumf este înălțată de șoimi, a doua de străjeri, a treia de primărie și a patra de biserică.

Pe poarta a doua se poate citi: „Străjerii, tinerele odrasle, vă urează cu drag sănătate!“

Aici așteaptă sutele de străjeri curați și bine gătiți și ca la un semn s'aude:

— Sănătate!

— Sănătate! răspund înălții oaspeți și corul micilor străjeri cu ochii aprinși de emoție și de mândrie românească cântă: „Bine ați venit la noi!“

Dl Nicolae Codreanu, învățător-director urează bun sosit oaspeților.

Două fete străjere se prezintă și spunând câteva cuvinte de bun sosit, predau câte un buchet de flori P. S. S. Episcopului și altul dlui prefect al județului.

P. S. Sa Episcopul Stroia mulțumește și aici arătându-și iubirea către micii străjeri, dorindu-le putere de muncă și îndemnându-i la cinstirea bisericii și a credinții românești și de aceea din mijlocul străjerimii să strigăm cu toții pentru M. Sa Regele:

— Sănătate!

#### Spre biserică cea nouă.

De aici oaspeții se îndreaptă spre biserică cea nouă. În tot timpul s'aud numai cântece naționale, urale, domnește un entuziasm de nedescris și o fericire care se citește pe fețele tuturor.

La al treilea arc de triumf așteaptă o mare mulțime de femei și oaspeții sunt întâmpinați de dna protopop Munteanu din Huedin, care în numele asociației femeilor ortodoxe salută pe oaspeți și arată hărnicia și credința românei precum și patriotismul ei.

Mai urează bun venit și dl primar Gheorghe Vășcan.

P. S. S. Episcopul răspunde arătând că îi vin în minte mironosițele care stăteau în jurul lui Iisus, când vede femeile ro-

mâne stând în jurul bisericii neclintite și cu credință tare și contribuind, ca o nouă biserică să ia ființă pe pământ pentru preamărirea lui Dumnezeu.

În apropiere de biserică primirea oaspeților se face de către dl protopop A. Munteanu și părintele din Călățele C. Condor, cari arată luptele Românilor din trecut pentru credință.

Răspunde P. Sf. Sa mulțumind din nou pentru buna primire și arătând că dacă trecutul a fost aspru cu noi, cu atât mai înălțător este prezentul. Să ne bucurăm de el și să ne îndreptăm spre biserică, ea arătându-ne în ce zace fericirea pe pământ.

#### Sfințirea Bisericii.

La orele 10<sup>1</sup>/<sub>2</sub> începe sfințirea bisericii, care s'a făcut de către P. S. S. Episcopul Dr. I.

Stroia însoțit de dnii consilieri Dr. Seb. Stanca, L. Curea, rectorul Dr. I. Vască, apoi de dnii protopop A. Munteanu și de cei 14 preoți din protopopiatul Huedinului, iar apoi s'a continuat cu celebrarea sfintei liturgii, în cursul căreia a fost hirotonisit ca diacon, Grigore Ghica. Toate răspunsurile au fost date de corul teologilor din Cluj, sub conducerea dlui prof. Dr. Petrașcu.

P. Sf. Sa a ținut o predică ocazională în care cu multă înțelepciune a dat sfaturi oamenilor și îndrumări cum să crească copiii în spirit religios și moral și cum să-și iubească biserică și neamul.

După aceasta a avut loc o masă comună, la care au luat parte peste o sută de intelectuali, închinându-se pentru Suvoran, P. S. Episcopi Nicolae și Ioan, cum și pentru toți ostentorii sfântului locaș.

## Noui norme pentru salarizarea clericului ortodox

— Declarațiile dlui ministru Al. Lapedatu. —

Dl ministru al cultelor, Al. Lapedatu, primind la Iași o delegație, în frunte cu preoții Valeriu Iordăchescu, Gh. Niculea, Roșescu și Tudorache, a făcut următoarele declarații în legătură cu problema salarizării clericului:

Bugetul Bisericii ortodoxe pe anul în curs va fi ratificat în sensul că salariul tuturor membrilor clericului: preoții și cântăreții, care actualmente, e inferior celui din anul trecut, va fi readus la nivelul salariului din anul trecut.

Chiar gradațiile din anul acesta vor fi plătite, în cazul că se va suspenda decizia generală

prin care se oprește plata gradațiilor noi.

În ce privește viitoarea salarizare, dl ministru a declarat, că atât guvernul cât și d-sa, ținând seamă de revendicările clericului, au decis următoarele:

Să aducă la toamnă o lege de armonizarea salariilor funcționarilor publici. Înăuntrul acestei legi, se vor stabili și salariile clericului pe următoarele principii:

1. Preoții vor primi dela stat un salariu echivalent cu acela al corpului didactic și anume: cei dela țară un salariu de învățător, iar cei dela oraș un salariu de profesor.

## FOILETON

### Educația preșcolară.

— Grăirea adevărului. —

Omul e o ființă menită să trăiască în tovărășia semenilor săi. O condiție fundamentală a vieții în societate este, ca relațiile dintre oameni să fie bazate pe temelii morale sănătoase, între cari locul prim îl ocupă, fără îndoială, încrederea reciprocă, grăirea adevărului în toate împrejurările. „Pe-reat mundus, sed fiat iustitia“, după cum spuneau vechii Romani.

Întrucât însă unii membri ai societății urmăresc uneori interese personale, nesocotind pe cel general, bazat și izvorit dintr'un drept natural și deci de origine divină, cum e și cel de mai sus, a fost necesar să se vină cu o lege specială, descoperită în mod pozitiv, prin care oamenii să fie obligați a respecta acel drept natural. Aceasta s'a făcut pe muntele Sinai, când Moise a dat printre altele și porunca aceasta: „să nu faci mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău“. Cu alte cuvinte să nu minți, ci să spui totdeauna adevărul, chiar când rostirea lui ar fi contrară interesului tău momentan. Și aceasta pentru mai multe motive: minșind poți cauza un rău, o pagubă materială sau morală semenului tău; te discreditezi în fața se-

menilor, pierzând acel suprem bun spiritual numit „onoare“; dar îți cauzezi și fie personal un rău, pentrucă de cuvintele tale ai să dai la timpul său seamă înaintea dreptului judecător, care nu să uită la fața, ci la inima oamenilor.

Dacă rostirea adevărului este o cerință și o condiție indispensabilă pentru traiul în societate, iar pe de altă parte minciuna odată și odată se întoarce împotriva celui ce a rostit-o, atunci se pune întrebarea: de ce mint totuși oamenii și în special copiii? Cari sunt cauzele minciunii? Nu vom analiza toate cauzele, ci numai pe cele mai de toate zilele, între ele enumerând la loc de frunte frica de pedeapsă. Copilul a săvârșit o faptă oprită. Conștiința-i spune imediat, că e rău ceea ce a făcut și prin urmare va avea să dea seamă de fapta sa, dată fiind conștiința libertății de voință și deodată cu aceasta și sentimentul răspunderii. Pentru ca să scape de urmările neplăcute pentru el, sau își va recunoaște greșeala sau va trebui o minciună, ca să iasă din încurcătură. A prins minciuna, a decă a scăpat cu fața curată? Ori n'a prins, a decă a fost prins cu mâța 'n sac? Ce atitudine va lua pe viitor? Depinde de felul cum au știut părinții să-i imprime simțul de adevăr, cum au știut să-i desvolte conștiința să-i imprime încredere, să-i impună. La rezultat îmbucurător vor ajunge atât prin purtarea lor exemplară, cât și prin istorisirea

de povestiri morale, cum ar fi de pildă cunoscuta poezie cu Nițu mincinosul, ce se află în toate manualele școlare. S'au văzut copii astfel crescuți, cari la un moment dat au minșit fără să fie descoperiți, dar cari pe urmă și-au recunoscut vina, mărturisindu-și minciuna, care le-a fost salvatoare într'o împrejurare critică din viața lor. Ce i-a îndemnat să facă această mărturisire? Muștrarea conștiinței, că au săvârșit o faptă rea și pe deasupra și-au mai înșelat și părinții, abuzând de încrederea lor și ascunzându-le ceva tocmai lor, față de cari n'ar trebui să aibă nici un secret. Natural, pot fi și alte cauze, cari să-i determine la o astfel de mărturisire, cum ar fi b. o. prevederea, că minciuna lor va fi descoperită. Dar aceasta se întâmplă de obicei cu copii mai răsarșiți, mai mari, mai rafinați.

De aceea vom fericii pe acei părinți, cari au reușit să se infigă în așa măsură în viața sufletească a copiilor lor. Cei ce n'au reușit să nu des-pereze. Ce n'au reușit azi, vor reuși mâine printr'o muncă încordată. Numai să fie cu băgare de seamă. Căci în loc să-i apropie, ușor se poate întâmpla să-i înstreineze și să-și închidă pentru totdeauna intrarea în această fortăreață, care e sufletul copilului. Socotim că nu e cel mai potrivit metoda întrebunțată de majoritatea părinților, de-a înfățișa un frate sau pe copilul vecinului drept model. O

2. Bisericele cu averi proprii vor contribui la salariile clerului cu cât vor putea: adică, dacă veniturile acestea vor permite, cu salariul întreg.

Acolo unde aceste venituri nu sunt îndestulătoare, cu o sumă corespunzătoare, statul adăugând restul până la completarea salariului legal.

3. În nici un caz, veniturile serviciilor religioase nu vor fi socotite ca avere proprie a parohiei și nici la satarizarea personalului bisericesc.

4. O parte din pământurile azi în folosința personalului parohiilor va fi lăsată mai departe cu această destinație, fără să

fie socotită la salariu, iar restul venitului din pământ, case etc., se va socoti la venitul parohiei.

5. În ce privește cumulul, el se va aplica clerului în conformitate cu dispozițiile legii generale a cumulului, iar cântăreții cari vor avea și altă funcție nu vor fi considerați cumularzi, dacă suma ambelor salarii nu va atinge un nivel anumit, care se va determina prin lege.

Vor beneficia de dreptul la jumătate din salariul al doilea și preoții, cari mai ocupă o a doua funcțiune în afară de biserică, ca profesorii primari și secundari de orice specialitate.

## Episcopii anglicani despre Biserica noastră.

Membrii delegației anglicane au părăsit țara prin punctul de frontieră Curtici.

P. Sf. Episcop de Lincoln, președintele delegației anglicane, a binevoit să adreseze următoarele cuvinte, ca rămas bun față de primirea grandioasă ce li s'a făcut în tot timpul șederii în țară la noi:

„Dela început și până la sfârșit, mărturisește distinsul oaspe, nu numai eu, ci întreaga delegație, am fost profund impresionați de amabilitatea ce ni s'a arătat. Ospitalitatea Î. P. S. S. Patriarh a fost pentru noi neîntrecută, grandioasă. Pentru noi, Î. P. Sf. Sa a fost nu numai un părinte ales, dar și un frate iubitor, a cărui puternică personalitate ne-a învățat nu numai să-l apreciem, dar și să-l iubim cu tot focul sufletelor noastre.

În tot timpul discuțiilor noastre, gândul nostru de căpetenie a fost să lămurim câteva chestiuni de mare importanță și

actualitate. Din aceste discuțiuni s'a putut vedea dacă Biserica anglicană se poate apropia de Biserica ortodoxă și în special s'a putut constata interesul pe care ambele Biserici îl pun în aprofundarea vieții religioase pe temeiul Sf. Taine și mai ales a Sf. Euharistii. Ca rezultat imediat al discuțiilor noastre aș putea spune, că s'a ajuns la o desăvârșită înțelegere între ambele părți interesate, și că aceasta va servi drept temelie de discuții viitoare cu frații noștri ortodocși.

Scopul nostru al tuturor a fost să ajungem la unirea acestor două mari Biserici: anglicană și ortodoxă, fără compromisuri și fără trădare dintr-o parte sau din alta. De sigur pentru a se putea ajunge la o înțelegere deplină și deci la unitate de doctrină și practică religioasă vom fi nevoiți să avem mai multe conferințe. Cu toate acestea poporul român or-

todox să fie sigur, că dacă noi am putut să ajungem la această înțelegere, aceasta se datorește mai ales distinșilor teologi ortodocși români, cari au făcut parte din delegația numită de Î. P. Sf. Patriarh: Datorită erudiției și tacticei pe care au arătat-o în tot timpul discuțiilor noastre noi am putut să realizăm aceea, ce în alte împrejurări n'ar fi fost posibil. Noi știm cât prețuește rezultatul discuțiilor noastre, pentru că știm sigur toate influențele ascunse care au lucrat pentru zădărnicierea lucrărilor noastre. Voința lui Dumnezeu a fost însă de partea noastră.

Pentru moment nu putem vorbi despre rezultatul discuțiilor noastre. Va trebui să supunem aceste rezultate autorităților supreme atât de aici, cât și din Anglia. Ceea ce putem spune e că de data aceasta s'a călit puternica verigă a prieteniei dintre Biserica ortodoxă română cu Biserica anglicană și deci între aceste două mari națiuni, prietenie pe care nimeni și nimic nu va fi în stare s'o distrugă, pentru că „Cu noi este Dumnezeu,“ ca să fac uz de această cântare ortodoxă.

Ceea ce ne-a impresionat profund a fost influența pe care Biserica ortodoxă o exercită asupra poporului românesc, precum și interesul națiunii române în problemele care interesează Biserica. Biserica ortodoxă, după constatările noastre, a dat naștere poporului românesc și dacă națiunea românească dorește să trăiască și să înflorească, va trebui să se grupeze în jurul dragostei profunde pe care Biserica ortodoxă i-a arătat-o întotdeauna. A spune mai mult, înseamnă să depă-

șesc intenția gândurilor de față. Cert este că poporul românesc, așa cum a ieșit din eroicele eforturi ale războiului mondial, va trebui să fie întărit, unificat și strâns legat de interesele și dragostea Bisericii române-ort.

Terminând, n'am putea să încheiem aceste observații ocazionale, fără să ne arătăm dragostea și respectul nostru față de M. Sa Regele Carol al II-lea, care se înrudește cu iubita noastră familie regală a imperiului Britanic, și care ne-a arătat o deosebită afecțiune și a dovedit, că este un monarh iubit, dar și un ortodox practicant.

În același timp dorim să aducem viile noastre mulțumiri marelui om de stat, Nicolae Titulescu, al cărui geniu politic a reușit să scoată România deasupra tuturor întortocherilor vremii. Dl Titulescu este bine cunoscut în Anglia, ca și mulți dintre bărbații de stat ai României, pentru care Anglia nu are decât respect și înțelegere deplină.

Mulțumind încă odată Î. P. S. Patriarh, strigăm din tot sufletul: trăiască, crească și înflorească Biserica și Națiunea Românească! Dumnezeu să le aibă sub a Sa dragoste și o-blăduire!“

F. G.

### DOAMNE!...

Din fărână m'ai zidit Prea Sfinte  
Și-ai pus în mine strop de vieață. —  
— Eu simt și azi ca și 'nainte  
Dumnezeirea Ta măreață.

De-aceea vin și azi Părinte  
În fața Ta să-mi plec făptura —  
— În rugăciunea mea ferbinte  
Se roagă toată creatura.

...Și-atuncia harul Tău Stăpâne  
Se varsă 'n pace peste mine  
Și spune gândurilor mele,  
Că tot ce-avem e dela Tine.

TEODOR CICEU

asemenea procedură duce în mod fatal la rezultatele contrare. Micuțul simte în mod instinctiv, că între el și părinți s'a săpat o prăpastie, peste care el nu poate trece, dacă nu i se întinde o mână binevoitoare de ajutor. Las' că pe lângă aceasta mai incolțește și sentimentul invidiei față de cel preferat. Toate acestea având drept urmare închiderea copilului în sine și făurirea unei vieți sufletești proprii, în care nu va permite să pătrundă nici unui nechemat, nici chiar părinților.

În loc de aceasta părintele-pedagog va recurge la alte mijloace. Va avea o convorbire serioasă, în decursul căreia va atrage luarea aminte a copilului asupra situației înjositoare, a relelor, la cari se expune mințind; îl va lămuri că cea mai mare greșală e de-a persevera în păcat, de-a mai adăuga și pe acela al minciunii la primul păcat, care de multeori nici nu e cine știe ce vină mare, ci mai mult o neatenție (a spart un pahar, s'a scaldat, s'a jucat și a lăsat mieii în holda vecinului); îl va întreba, că dacă i s'ar murdări haina de sârbătoare, se va tăvăli într-o băltoacă pentru a o curăți sau o va lăsa tot așa, având grijă să n'o păteze și mai tare? Dacă cu haina nu face așa, de ce face cu sufletul? Nu e mai bine să-și recunoască greșeala? Iar dacă a fost pedepsit, a meritat-o. Dar această pedeapsă ca mâine tot n'o mai simte. Câtă vreme scăpând de pedeapsă printr'o minciună, aceasta-i

produce o durere mai trainică, pe care o simte și azi și mâine, făcându-l să tremure încontinuu la gândul, ce va fi dacă părinții totuși vor afla adevărul într'o bună zi? Atunci cu ce ochi va mai da față cu ei? Nu e o pedeapsă mult mai mare aceasta, să nu li se poată uita drept în ochi, având totdeauna ceva de ascuns? Drept aceea e mai bine să fie sincer, ca să se bucure de întreaga încredere a lor, căci ei prețuesc această calitate mai presus de paguba suferită și eventual îl scutesc și de pedeapsă.

Am insistat intenționat mai mult asupra acestui gen, deoarece credem, că acesta este motivul ce 'ndeamnă pe cei mai mulți copii să mintă. Evident mai sunt o sumedenie și de alte motive, dintre cari amintim: lașitatea, când amorul propriu foarte dezvoltat la copii, nu le permite să se recunoască inferiori față de alții; invidia, când același amor propriu îi face să mai scadă ceva din calitățile și prestigiul altora; motivul, b. o. la jocul „de-a pisica“, când neagă c'a fost atins, pentru ca să nu fie nevoit să prindă el pe alții; vanitatea și orgoliul, când istorisește aventuri fantastice cu scopul de-a impune, de-a trece drept un viteaz. Cu privire la acest motiv e potrivit să amintim, că îndemnul de a minți în stilul acesta e stimulat de cei mai mulți părinți, fără să-și dea seama. Sămânța vanității e sădită foarte de timpuriu în su-

fletul copilului de cătră mame îndeosebi prin aceea, că ele pe de-o parte admiră pe micul mincinos sub pretext că a dat dovadă de inteligență, iar pe de alta nu se opresc să-și laude copilul în fața lui pentru cele mai mici și mai neînsemnate scilipiri de spirit, exagerându-le firește, tocmai spre a-i evidenția ingeniozitatea. Cum acesta e un fenomen general, în treacănt amintim, că atât în familie cât și în școală se face mai mult instrucție decât educație, adică se cultivă inteligența în locul laturei morale, ceea ce constituie o greșală pedagogică, deoarece „știința fără conștiință nu-i decât ruina sufletului“, după cum a constatat-o și pedagogul Rabelais. Societatea n'are nevoie de mincinoși geniali, ci de oameni de omenie, cari să țină cu sfințenie la cuvântul dat, așa cum se mai întâlnesc și astăzi printre bătrânii satelor noastre, nemolipsiți de modernismul zilelor noastre. Iată de ce salutăm cu bucurie introducerea străjerilor și a cercetășiei și la sate, pentru că aceste organizațiuni pun mare preț pe aceea, ce cel înscris în rândurile lor șă-și țină cuvântul dat, să spună totdeauna numai adevărul, care singur înalță pe om, câtă vreme minciuna îl coboară, îl dejosește. Încheem cu cuvintele Mântuitorului: „Și să fie cuvântul vostru: da, da și nu, nu.“

Pr. EMIL NICOLESCU

## POTRIVEALĂ CĂTOLICĂ

Preoților uniți de un timp încoace le place să se numească dreptul catolici, spunând că se potrivește de minune întru toate cu iubii romano-catolici de neam străin.

Da, este adevărat, că uniții au început să imiteze pe romano-catolici, — după cum observă și condamnă tocmai un unit, dl prof. Septimiu Popa din Cluj, — în multe privințe, să introducă slujbe, obiceiuri, ba chiar și chipuri cioplite de ale papistașilor, dar de potriveală nici vorbă nu poate fi. Dacă totuși se forțează, este dureros și regretabil.

Un caz întâmplat mai zilele trecute în comuna noastră, evidențiază în de-ajuns această potriveală, și anume:

Moare o romano-catolică, căsătorită cu un greco-catolic, și la înmormântare e invitat și preotul gr-

cat. Dar ce să vezi? Preotul rom.-cat., care era îmbrăcat în odăjdii, văzând că și cel gr.-cat. vrea să se îmbrace, refuză să servească cu frațele de aceeași credință — și se desbracă. Natural atunci cel gr.-cat. l-a lăsat să servească singur și s'a întors acasă indignat.

De altfel era și natural să se întâmple refuzul de a servi laolaltă, fie dintr-o parte fie din cealaltă, fiindcă ritul latin nu se poate împăca cu cel ortodox absolut de loc, și tot astfel cel ortodox cu cel catolic.

Învățătura pentru uniți e însă mare și anume să știe, că papistașii îi țin una numai în teorie, iar în praxă nu-i pot suferi fiindcă sunt valahi și cu rit schismatic.

Oare se vor trezi preoții uniți?

Pr. G. POPESCU

## INFORMAȚIUNI

**Î. P. S. Patriarh în Anglia.** În curând Î. P. S. Patriarh Miron va face o călătorie în Anglia, spre a răspunde invitației oficiale a șefului bisericii anglicane Arhiepiscopul de Canterbury. Vizita va ține patru săptămâni și în cursul ei va avea loc mai multe conferințe cu reprezentanții bisericii anglicane, în cari se vor continua discuțiile importante urmate în ședințele din București. Sperăm, că dificultățile vor fi înlăturate una câte una, spre a ne apropia de idealul cel mare al unirii celor două mari biserici creștine.

**Voevodul Mihai între muncitori.** Tânărul prinț moștenitor a fost zilele trecute pe Valea Jiului, unde a vizitat întreprinderile miniere, dându-i-se explicații amănunțite despre bogățiile naturale ale subsolului românesc și modul lor de exploatare. Cu această ocaziune Voevodul Mihai a distribuit numeroase ajutoare muncitorilor lipsiți, cari au rămas adânc mișcați de fapta vlăstarului domnesc.

**Troia monumentală.** În orașul Rupea (Cohalm) din Târnavana-Mare a avut loc Dumineca trecută impresionanta festivitate națională a inaugurării unei troițe impozante, închinată amintirii revoluției lui Horia. Monumentul s'a sfințit în fața unei asistențe deosebit de numeroase, luând cuvântul protopopul ort. A. Brotea, ing. Gh. Vulcan și alți intelectuali, cari au arătat semnificația lui: Inițiativa acestui frumos act de pietate revine „Frăției Ortodoxe Române” din acel oraș, care a strâns cu încredere obolul tuturor bunilor Români. Greco-catolicii n'au găsit altceva mai

bun, decât să turbure și acest act românesc.

**Osămintele Voevodului D. Cantemir.** Țara întreagă a avut două zile de mari emoții prin bucuria ce i s'a prilejuit de a vedea întoarse din pământul Rusiei — după 200 de ani și mai bine — osămintele neuitatului Voevod al Moldovei, Dimitrie Cantemir. Fiul de răzeș din jud. Fălciu a fost binecuvântat cu daruri extraordinare, devenind unul din cei mai străluciți savanți ai lumii întregi. Marele Voltaire spunea, că trei figuri celebre își dispută genialitatea: țarul Petru cel Mare, regele Carol XII. al Suediei și Prințul Dimitrie Cantemir. Societățile științifice din Anglia, Germania, Polonia etc., l-au ales membru, iar lucrările lui numeroase erau, traduse în toate limbile. Dar pentru noi cea mai însemnată este Hronicul Româno Moldo Vlăchilor, în care dovedește latinitatea neamului nostru, precedând cu 100 ani pe scriitorii uniți dela Blaj.

Înmormântarea s'a făcut cu deosebită solemnitate la Iași, în prezența guvernului, a Ierarhilor țării și a unei asistențe de mii de oameni. Fie-i odihna lină în pământul întregit al României.

**Profesorul Javar Bey,** un vrednic reprezentant al emigranților din Asyria, în trecerea sa prin Cluj, a

ținut și aci, ca și în Oradea-Mare, cu sprijinul autorităților bisericești o conferință în limba engleză cu interpretarea în românește a profesorului Grim dela universitate. Conferința s'a ținut în sala prefecturii județului a 2-a zi de Rusalii la orele 7 după masă. Public n'a fost prea numeros, în schimb profesorul Javar a descris în culori foarte posomorâte, provocând revolta ascultătorilor despre modul cum sunt persecutați creștinii ortodocși din Asyria, țară cu cultură veche creștină. La o singură ocazie au fost ucise 1000 mame cu copiii în brațe. El însuși, conferențiarul, a pierdut în un masacru aranjat de Turci și Curzi, pe tatăl, pe mama și pe 5 frați și surori.

Apelul ce îl face la Ruși, acum bolșevizați, nu întâmpină ascultare, englezii le-au venit în ajutor, dar ajutorul a încetat și acum încearcă în România. Din Cluj a trecut la Sibiu, și de acolo merge la București.

**Conflictul italo-abisinian.** Cercurile oficiale din Apus sunt tot mai îngrijorate de conflictul dintre Italia și Abisinia, care amenință să ducă la un război. Abisinia, țară de 16 milioane locuitori, aproape toți ortodocși, stăruie din răspuțeri pentru rezolvirea pacinică a litigiului prin Societatea Națiunilor. Se pare însă că Mussolini va refuza, plănuiind încă de mult expansiunea Italiei în Africa. Transportul enorm de trupe executat cu mare grabă, nici nu are altă explicație. E regretabil, că statele mari au două morale, cum e cazul și al Japoniei, care a invadat un nou teritoriu din China, ocupând vechea ei capitală Peking.

**Daruri pentru biserică.** De sf. sărbători ale Învierii Domnului, cernicul preot Savu Savu, a dăruit dela sfânta biserică ort. rom. Murăș-Uioara, pentru biserica ort. rom. Murăș-Decea, un candelabru din cristal și aramă în valoare de 1500 Lei. Tot de sf. Paști, credincioasele parohici Murăș-Decea, dnele Veronica și Lucreția Poiană, au dăruit un stihar de mătăasă în valoare de 800 Lei. Aducem mulțumiri sincere și rugăm pe bunul Dumnezeu să le răsplătească din belșug danile. Pr. V. Dragota

### Oficiul parohial ortodox român Someșul-Rece.

Nr. 85—1935. (11) 1—1

#### Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. Someșul-Rece, dă în întreprindere pe cale de licitație publică, următoarele:

- Pictarea interioară (fără Iconostas) a noii biserici. Fiecare concurent va prezenta planul său propriu, care după aprobarea Consiliului parohial va fi supus aprobării forurilor superioare competente.
- Zidirea gardului din fața noii biserici, conform planului și devizu-

## „BANCA CENTRALĂ”

pentru Industrie și Comerț, s. a. Cluj, str. Regina Maria 1,

primește la Centrala sa din Cluj, precum și la Filialele Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu și Turda

depuneri spre fructificare cu 4% brutto

la vedere, pe termen fix, sau pe durată nedeterminată.

Banca a introdus casetele de economii (pușculițe) pentru depuneri mărunte.

Condițiile pentru primire și replătire se pot vedea la ghișeurile băncii. (9) 1—4

lui aprobat de Ven. Consiliu Eparhial.

Acest plan se poate vedea la oficiul parohial.

Licitația publică se va ține în ziua de 7 Iulie 1935, orele 3 p. m., în localul școlii primare din comuna Someșul-Rece.

Se invită cei interesați ca până la această dată, să-și înainteze ofertele în scris, închise și sigilate către Consiliul parohial.

Concurenții vor depune un vadiu în numerar, hârtii de valoare sau imobil liber de sarcini, cel puțin 10% din prețul total al devizului.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrările, fără considerare la prețuri și condiții, aceleia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Epitropia nu suportă spesele de participare la licitație.

Someșul-Rece, 17 Iunie 1935.

Ioan Stănescu, Vasilică Petrișor, paroh. epitrop.

Văzut: N. Vasii, protopop.

Nr. 62—1935, (10) 1—3

### CONCURS

Pentru întregirea postului de cântăreț la biserica din parohia Oprisani, protopopiatul Turzii se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- Locuință corespunzătoare și supraedificate economice.
- Folosința a 7 (șapte) jug. pământ arător și iarba din cimiterul bisericesc.
- Stolele uzitate în parohie.

Doritorii a ocupa acest post își vor înainta cererea, însoțită de actele recerute acestui oficiu și se vor prezenta în parohie pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Sunt preferați candidații cari au cunoștințe muzicale și pot prepara cor bisericesc.

Oprisani, la 27 Mai 1935.

Oficiul parohial în înțelegere cu consiliul parohial.

Nichita Avram,

paroh.

Văzut:

I. Murășan, protopop.

Nr. 66—1935 parohial. (7) 2—3

### CONCURS

Pentru întregirea postului vacant de cântăreț dela biserica veche ort. rom. din Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

- Sesiune cantorală de 8 jug.
- Casă cantorală în natură.
- a 3-a parte din venitele stolare.

Candidații vor prezenta oficiului parohial diploma de absolvire a școlii de cântăreți, sau un alt certificat de calificare cantorală cerut de regulamentul de organizare a bisericii ortodoxe, pentru a putea ocupa postul de cântăreț dela oraș, cum și alte documente recomandatoare, și se vor prezenta cu prealabila învoire a subsemnatului la biserică spre a cânta și a lua contact cu poporul.

Consiliul parohial își rezervă dreptul, ca după sfințirea bisericii noi și recunoașterea parohiei a II-a să poată repartiza pe alesul, la oricare dintre cele două biserici parohiale.

Turda, 18 Mai 1935.

In deplin acord cu Consiliul parohial.

Iovian Murășianu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.